

EMO İSTANBUL ŞUBESİ GENEL KURUL AÇILIŞ KONUŞMASI

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Konuklar ve Değerli Basın Emekçileri

Herkesi EMO Yönetim Kurulu adına sevgi ve saygı ile selamlıyorum.

39. Dönem’de görev yapan İstanbul Şubemizin yönetim kurulunu, denetçi arkadaşlarımı, komisyonlarda görev alan arkadaşlarımı ve şube çalışanlarını yaptıkları çalışmalardan dolayı kutluyorum. Zor bir dönemde görev yaptılar.

Bugün şube genel kurullarımız tamamlanıyor. 1-2-3 Nisan 2016’da da 45. Olağan Genel Kurulumuzu yapacağız. Tüm şube yönetimlerimize teşekkür ediyor, yeni seçilen arkadaşlarımıza başarılar diliyorum.

Şube genel kurullarımızdan daha da güçlenerek çıkıyoruz ve önümüzde daha da zorlu geçeceği şimdiden belli olan yeni dönemi karşılamak için güç topluyoruz.

Demokratik işleyişimizden aldığımız güçle 45. Dönem’de de mücadelemizi hep birlikte yılmadan sürdüreceğimizi belirtmek isterim.

Hem Türkiye için hem Odamız için çok zor geçen bir dönemi geride bırakıyoruz. Bu dönemde ülkemizde yaşanan katliamlar neredeyse süreklilik kazanmıştır.

Yönetime geldiğimizden bu yana Soma Katliamı’nda 302 emekçi, Ermenek’te 17 emekçi, İstanbul Mecidiyeköy Torunlar Center’daki asansör katliamında 10 emekçi, Esenyurt’taki asansör faciasında 3 emekçi yaşamını yitirdi. Birer ikişer ölen canların hesabı bile tutulamıyor.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin rakamlarına göre 2014 yılında cinayet gibi kazalarda 1886 işçi can vermiştir. TÜİK'in verilerine göre EMO üyelerinin faaliyet alanı olan enerji sektöründe çalışanların yüzde 5.4'ü iş kazası geçirmektedir. AB ortalamasında bu oran yüzde 2.5'tir. Yani ülkemizde enerji sektöründe 2 kat fazla kaza olmaktadır.

İktidarın "fitrat" olarak gördüğü iş cinayetlerine, bu dönemde bombalı saldırılar, suikastlar, tuzaklar eklenmiştir. Ülkemiz adım adım savaş bataklığının içine çekilmiştir.

Reyhanlı, Diyarbakır, Suruç, Ankara, tekrar Diyarbakır ve Sultanahmet'in ardından Ankara yeniden büyük bir saldırıyla karşı karşıya kalmıştır. Bu saldırıların arkasındaki güçlere ilişkin gerekli önlemlerin alınmamış olduğu ortadadır.

Her güne yeni bir katliam haberiyle başlarken; yaşamaktan utanç ve acı duyuyoruz. Diyarbakır Baro Başkanı barış elçisi Tahir Elçi de karanlık bir cinayetle öldürüldü. Kendisini saygıyla anıyorum. Bu katliamları yapanları, bunlara cesaret verenleri ve buna ortam hazırlayanları nefretle kınıyorum.

İktidarın uyguladığı politikalar, ülkemizi açık bir savaş alanı haline getirmiş; her türlü teröre kapı açmıştır. Herkese kafa tutan, herkesle çekişen, kavgacı bir üslup ve nefret diliyle örülü açıklamalar, yalnızca toplumumuzu kutuplaştırmakla kalmamış; bugün içine düşürüldüğümüz kan, acı ve gözyaşı taşıyan katliam ortamını yaratmıştır.

Yurttaşlarımız her gün bir öncekinden daha güvensiz bir ortamda yaşamaya ve daha fazla umutsuzluğa sürükleniyor. Artık yeter diyoruz. Düşünce ve ifade özgürlüğünün olduğu, demokrasinin yeşertildiği bir ortam ancak savaşın ve çatışmanın panzehiri olabilir. Bunun için öncelikle düşünce ve ifade özgürlüğü için mücadele etmemiz gerekmektedir.

Ülkemizde üniversite hocaları sorgusuz sualsiz gözaltına alınmakta, cadı avı yürütülmektedir. “Çocuklar ölmesin” diyen insanlar, barış isteyenler hedef gösterilmekte, terör propagandası yapmakla suçlanmakta, bunların konuşulduğu televizyon programları hakkında terör soruşturması açılmaktadır.

Medya üzerinde iktidar vesayeti kurulmuş, her koşulda iktidarı ve yaptıklarını onaylayan, gerçekleri çarpıtan, daha da ötesi farklı görüş beyan edenleri infaz eden bir yapılanma yaratılmıştır.

Bugün gazetecilik mesleğinin gereğini yerine getirenler tutuklanmaktadır. Cumhuriyet Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar, “MİT tırlarıyla silah taşındığını belgeleyen haberi” ve Ankara Temsilcisi Erdem Gül, “İŞİD kampına cihatçı taşındığına ilişkin haberi” nedeniyle hukuk kuralları da hiçe sayılarak 3 ay içeride tutulmuşlardır.

Anayasa Mahkemesi, Dündar ve Gül’ün 3 Aralık 2015 tarihli başvuruları üzerine önceki gün hak ihlalinin tespit etmiştir. Şimdi sorumlular bu hak ihlalinin hesabını versinler. Bu dönem EMO Hasan Balıkçı Onur Ödülü’ne değer görülen Can Dündar ve Erdem Gül’ün salıverilmesinden elbette mutluluk duyuyoruz ama hala buruk bir mutluluk bu. Tüm tutuklu gazetecilerin bir an önce salınmasını bekliyoruz.

Düşünce ve ifade özgürlüğünün baskı altına alınmasında yargı bir araç olarak kullanılır olmuştur. Darbe Anayasasının yapıldığı 12 Eylül’de gerçekleştirilen Anayasa referandumu ile yargının işleyişine derinden müdahale edilmiş, bugün yargının bağımsızlığından da söz edilemez hale gelmiştir.

Odamızın iki dönem Yönetim Kurulu Başkanlığını yapmış olan Kemal Ulusaler’e Birgün Gazetesi’nde yayımlanan “Ayaktayız Ayakta” başlıklı köşe yazısı nedeniyle Cumhurbaşkanı’na hakaret ettiği gerekçesiyle 11 ay 20 gün hapis cezası verilmiştir. Bu ceza

bir demokrasi ayıbıdır ve bizler inadına ayaktayız, ayakta!

Böyle bir ortamda, bir kişinin başkanlık hülyasını gerçekleştirmek amacıyla Anayasa değişikliği için komisyon kuruldu. Baştan sonu belli olan komisyon oyunu çabuk sona erdi. Ama oyunun büyüğü geride görünüyor.

AKP, darbe hukukunu kaldırma talebine itiraz ederken, birden bire darbe yasalarını ayıklamaya soyunuyor. Sanki 13 yıldır Meclis'teki aritmetik sandalye gücüne dayanarak yasalar çıkarmaya muktedir değilmiş gibi, yetki yasası çıkarıp KHK'lerle devletin altını üstüne getirmemiş gibi...

Darbe döneminin Anayasasını bile uygulamayan, kendi çıkardığı yasalara bile uymayan, mevcut yasaları en olmadık biçimde kendi çıkarına alet ederek demokrasi aleyhine kullanabilen bir iktidarla hangi ortamda nasıl bir uzlaşma sağlanabilir? Hala başkanlık sistemi dayatmasıyla Anayasa Komisyonu toplamaya çalışıyorlar.

İktidar, vesayetçi dediği darbe Anayasasını bile lüks görmektedir. Bu nedenle iktidarın Meclis'teki sandalye gücüne dayanarak demokrasimizi daha da geriye götürecek Anayasa değişikliğine geçit verilmemelidir.

Temel insan haklarını, insanların istedikleri gibi özgür ve demokratik bir ortamda yaşam haklarını elinden alacak hiçbir girişim meşru kabul edilemez. Niceliksel hesaplarla her zaman nitelikli sonuçlar alınmaz.

Yapılmak istenen anayasanın ülkemizi gericileştirme sürecini tamamlamaktan başka bir şey olmayacağı açıktır. Bunun da en açık göstergesi, eğitimde ve kamu kurumlarında yerleştirilen gerici yapılanmanın, tüm yaşam alanlarına yayılması girişimidir.

Cumhuriyet'in kuruluşuyla birlikte eşit yurttaşlık idealiyle gerçekleştirilen başta eğitim ve kadın hakları olmak üzere pek çok

düzenleme bugün hedef alınmakta, bilimi ve akli geri plana iten geri bir yapılanma örgütlenmektedir.

Kadınlara yönelen ve giderek dozu artan taciz, tecavüz ve fiziksel şiddetin yanında eğitim ve çalışma haklarına yönelen sözlü şiddet uygulamaları da dikkat çekmektedir. Ne yazık ki bu şiddet ortamı iktidarın politikalarından dayanak bulmaktadır.

Cuma gününün çalışma süresini cuma namazına göre ayarlanması yavaş yavaş çalışma ve yaşam koşullarımızın dini kurallara, hatta bir mezhebin inançlarına uydurulması bunun son örnekleridir.

Giderek toplumun din kurallarına göre yönetilmesinin hazırlıkları yapılmaktadır. Bunu protesto ediyor ve reddediyoruz.

Dini özgürlük diye diye, insanların her türlü yaşam hakkı, özgürlükleri yok edilmektedir.

Ülkemizde yandaş ekonomisi yaratılmıştır. Rant ve talan düzeni; kentleri, kırları, madenleri, sularımızı kuşatmıştır. Cerattepe’de olduğu gibi halkın yaşam hakkını savunmasına karşı en ağır saldırılarla müdahale edilmektedir.

Hukuka ve kamu yararına aykırı projelere karşı dava açan; haklılığı da yargı kararlarıyla kanıtlanan odalarımız hedef gösterilmektedir. Bir şirketin temsilcisi çıkıp, açtığı davalar nedeniyle bir meslek örgütünü “terörist” olmakla suçlamakta, operasyon yapılması için çağrıda bulunmaktadır.

Bize düşen sorumluluk, faşist ve gerici uygulamalara karşı dimdik ayakta durmak; kentlerimize ve kırlarımıza sahip çıkmak; rant ekonomisine karşı kamunun çıkarlarını savunmak; özgürlük, barış, demokrasi ve laiklik mücadelesini her daim her ortamda sürdürmektir.

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Konuklar,

Hepimizin bildiği gibi ülkemizin enerji alanındaki en büyük sorunu dışa bağımlılıktır. Su gelirin artışıyla dışa bağımlılık düşüş gösterse de 2015 sonu itibarıyla elektrik üretimindeki ithal kaynak payı yüzde 53 seviyesindedir.

İktidar dışa bağımlılığın çözümünü; yakıtı dışarıdan ithal edilecek olan ve bir elin 5 parmağını geçmeyen tekelci bir yapının hakimiyetindeki nükleer santrallarda aramaktadır.

Rusya'nın Türkiye topraklarında sahip olacağı nükleer santral için "milli" reklamları yapılabilmıştır. Hala nükleer santral ile doğalgaz bağımlılığını kırmaktan söz edebilmektedirler. Yalan yalan içinde, gerçekler saklandı gece içinde, ölü yıldızlar parlıyor gökyüzünde...

Değerli arkadaşlar, nükleer masallara değil, dünyadaki teknolojik gelişmeleri takip eden gerçekçi çözümlere ihtiyacımız var. Ülkemiz çok zengin yenilenebilir enerji kaynaklarına sahiptir. Rüzgâr ve güneş potansiyelimiz bunların başında gelmektedir. Yenilenebilir enerji kaynakları alanında teknoloji hızla ilerlemekte ve ucuzlamaktadır.

Rüzgâr enerjisinde teknik ve ekonomik olarak 48 bin MW olan kurulu güç kapasitemizin 2015 yılsonu itibarıyla kullanılan bölümü 4 bin 503 MW'tır. 2015 yılsonu itibarıyla üretim içindeki payı ise yüzde 4.5 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Güneş enerjisinden yararlanma konusunda ise çok geç kalınmıştır. Güneşten elektrik üretimi istatistiki veriler içinde bile yer almayacak boyutta düşüktür. 2015 yılsonu itibarıyla kurulan güneş santrali gücü 248.8 MW'tır.

Resmi verilere göre yıllık 380 milyar kWh'e karşılık gelen güneş kaynağından, azami ölçüde yararlanılmamış olmasının kabul edilebilir hiçbir yanı yoktur.

Ülkemizde henüz ölçülebilir olarak gündeme getirilemeyen bir diğer kaynak ise enerji verimliliğidir. Elektrik enerjisinde verimlilik adına yapılan çalışmalar da, kamu kurum ve kuruluşlarındaki akkor telli lambaların tasarruflu lambalarla değiştirilmesi ile sınırlı kalmıştır.

Enerji alanı gizli ya da açık şirketlerin kuralsız, iktidarla kurdukları ilişkiler dahilinde diledikleri gibi at koşturdukları bir alan haline getirilmiştir. Enerji Bakanlığı koltuğuna, Cumhurbaşkanı'nın daha önce özel bir şirketin genel müdürlüğünü yapmış olan damadı oturtulmuş; yandaş tartışmaları böylece açıktan kabineye taşınmıştır.

AKP iktidarlarında, özelleştirme ve serbestleştirme uygulamalarıyla birlikte elektrikteki bütüncül yapı bozulmuş olup; kullanıcıların sırtına bindirilen yükler sürekli artırılmaktadır.

Üretim ayağındaki özelleştirmeler ve serbest piyasa yapısı nedeniyle kamunun ucuz elektrik üretimiyle pahalı elektrik üretimini kamu yararı doğrultusunda bir havuz içerisinde bütünleştirerek ucuz elektrik sunma olanağı yok olmuştur.

Piyasada üreticiler istedikleri fiyattan elektrik satışı yapabilmektedirler. Bu durum özellikle su gelirlerinin az olduğu dönemde yoğun olarak fiyatların yükselmesiyle kendisini göstermektedir.

Diğer yandan su gelirleri fazla olduğunda bile iletim sisteminin kısıtları nedeniyle Doğu'dan belli ölçülerde elektrik taşınabildiği için yine maliyetli santrallardan elektrik satın alma zorunluluğu doğabilmektedir. Seçim gibi gününbirlik siyasi çıkarlarla bu zorunluluğun yok sayılması nedeniyle 31 Mart elektrik krizi yaşanmıştır. Bu dünyanın 7. büyük elektrik kesintisidir.

Ama Plan ve Bütçe Komisyonu'nda Enerji Bakanlığı bütçesini

sunan Bakan bir kez olsun elektrik kesintisi lafını ağzına almamıştır.

Dağıtım özelleştirmelerinin ardından piyasadaki “komisyoncular” artmıştır. Aynı holdinge bağlı olmalarına rağmen dağıtım ve perakende satış şirketleri ayrıştırılmış, her ikisi için de ayrı kazanç kapıları yaratılmıştır.

Faturadaki kalemler artırılırken bu kalemlerin fatura içindeki payında da özelleştirme ile dağıtım kuruluşlarını satın alan şirketler lehine oynamalar yapılmıştır.

Belirlenen hedefler doğrultusunda kayıp ve kaçak tahsilatı düşen şirketler için, hemen diğer kalemlerde artış yapılmış, bunun maliyeti yine tüketicilerin sırtına bindirilmiştir.

Dağıtım şirketlerinin veryansınları üzerine sokak aydınlatması bedelleri Hazine üzerine yıkılmıştır. Burada bile şirketlerin Hazine’yi kandırmaya çalışmaları üzerine davalık durumlar oluşmuştur.

Şirketlere “kolaylık” denilen bu maddi kaynak aktarımları yapılırken; kalkınmada öncelikli iller, hastaneler, okullar gibi pek çok sosyal devlet uygulaması gereği olan sübvansiyonlu elektrik hizmeti sunumuna son verilmiştir.

Tarımsal sulamada çiftçilerin doğrudan destekleme ödemelerine elektrik dağıtım şirketleri adına el konularak, AKP tarafından devlete “çek-senet mafyası” gibi tahsilatçılık yaptırılmıştır.

Dağıtım özelleştirmelerinden 13 milyar dolar gelir elde etmekle övünen iktidar; yalnızca kayıp ve kaçak bedeli olarak 2006-2014 yılları arasında 33 milyar liranın yurttaşlardan tahsil edildiğini itiraf etmiştir.

Dağıtım şirketlerinin hedef kayıp ve kaçak oranları sürekli

yükseltilerek yurttaşlardan fazladan tahsilatlar yapılmıştır. Yalnızca 5 bölge için 3 yıllık hedef kayıp ve kaçak oranında yapılan artışın konut kullanıcılarına ek maliyeti 2 milyar TL düzeyindedir.

2015 yılının son gününde yüksek kayıp ve kaçak oranlarına sahip şirketlere “aferin” denilerek, imtiyazlı statü yaratılmıştır. Bu şirketler yine kayıp ve kaçak hedefleri yükseltilirken, diğer yandan pek çok yükümlülükten kurtarılmışlardır.

Bu şirketler teknik kalite ve verimlilik kriterlerinden muaf olacaklardır. Böylece kalitesiz elektrik sunumu, elektrik kesintileri ve iletim sistemini sıkıntıya sokan enerji çekişleri nedeniyle tazminat ödemeyeceklerdir.

Bu uygulamadan yararlanacak şirketler; Dicle, Aras ve Vangölü şirketleridir. Görüldüğü gibi bu şirketlerden bir tanesi Enerji Bakanı Berat Albayrak’ın genel müdürlüğünü yapmış olduğu Çalık Holding’in ortak olduğu Aras dağıtım şirketidir. Diğerleri Türk Telekom özelleştirmesinde AKP iktidarıyla ilişkisiyle ülke gündemine oturan Abdullah Tivnikli’nin ortak olduğu Dicle Elektrik Dağıtım şirketidir. Diğer şirket de TÜRGEV için Mardin’de imam hatip yaptıran Türkerler Holding’in sahip olduğu Vangölü Elektrik Dağıtım’dır.

Bu düzenlemeyi yapan hükümetin Bakanı Albayrak ise bütçe konuşmasında kayıp ve kaçakla mücadelede büyük bir başarıdan söz eder gibi 2002 yılı ile kıyaslama yaparak halkı kandırmaktadır. Kayıp ve kaçak oranınının 2002 yılına kıyasla yüzde 25’lerden bugün yüzde 15 oranlarına düşürüldüğünü söylemiştir.

Oysa özelleştirmelerin başladığı 2008 yılında açıklanan kayıp ve kaçak oranı zaten yüzde 14.4’tür. Aradan geçmiş 8 yıl, yüzde 14.4 olan kayıp ve kaçağı yüzde 15 oranlarına düşürdük diye seviniyorlar.

İşte kayıp ve kaçağı indireceğiz deyip artırarak şirketlere aktarım yaptıkları için kamuoyunda oluşan tepkiler üzerine kayıp ve kaçak bedelleri, önce faturalarda ardından tarifede görünmez kılınmıştır.

Ocak ayı faturalarını eline alan yurttaşlar hem elektriğe yapılan zam, hem de zammı oluşturan maliyet kalemlerini görünmez kılan uygulama ile şaşkına dönmüşlerdir.

Yeni yıl tarifesi ile maliyet kalemleri torba haline getirilmiş, halk ne için ne ödediğini dahi bilmekten yoksun bırakılmıştır. EPDK, kuruluş yasasının daha ilk maddesinde yazan “şeffaf elektrik piyasası” hükmünü ihlal etmiştir.

EMO olarak hem bu yeni tarifeye hem de kaçağı yüksek olan şirketler için getirilen ayrıcalıklı düzenlemeye karşı davalar açtık.

Yapılan serbestleştirmelerde öylesine endazeyi kaçırmışlardır ki, can ve mal güvenliğini ilgilendiren kurallar bile yok edilmektedir.

Teknik kurallara ve projelere uyulmaması durumunda can ve mal güvenliği açısından ciddi tehlikeler barındıran elektrik üretim tesisleri Elektrik Tesisleri Kabul Yönetmeliği dışına çıkarılmış; teknik zorunluluklar ve kamu denetimi yok sayılmıştır.

Elektrik Üretim Tesisleri Kabul Yönetmeliği adındaki bu düzenlemenin kontrol firmalarını hukuka aykırı olarak yetkilendirdiği ve proje onay birimleriyle ilişkilendirdiği hükümlerine karşı Danıştay’a başvurduk.

Yine yaptıkları Elektrik Tesisleri Kabul Yönetmeliği düzenlemesinde de pek çok hukuka aykırılık için yargıya başvurmuştuk.

Burada özellikle SMM üyelerimize güzel bir haberimiz var. Enerji Bakanlığı’nın yetkisiz bir şekilde, mühendislerin proje uzmanlık eğitimi ve sertifika almadan hizmet üretmesini engelleme girişimi

yargıdan döndü.

Bu yönetmelik ile elektrik tesisleri konularında proje hazırlayacak elektrik, inşaat, makine, jeofizik ve jeoloji mühendisleri, Enerji Bakanlığı'nın yetkilendirileceği eğitim kuruluşlarınca verilecek eğitimlerde başarılı olup proje uzmanlık sertifikası (PUS) belgesi almadan çalışamayacaklardı.

Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerinin yürütmesini durduran Danıştay, Bakanlığın böyle bir belgelendirme zorunluluğu getirme konusunda yetkisizliğini saptayarak, mühendislerin üniversite mezuniyeti ile meslek odası üyeliğinin ve meslek odasından aldıkları belgelerin mesleki faaliyet göstermeleri için yeterli olduğunu bildirdi.

Ayrıca can ve mal güvenliği açısından önem taşıyan proje onay ve kabul işlemlerinde özel kuruluşlara yetki veren düzenlemelerin de yürütmesi durduruldu. Derhal kamunun proje onay ve kabul işlemlerini aksatmaksızın yürütmek üzere harekete geçmesi gerekmektedir.

Bu konuda TEDAŞ Genel Müdürü ile bir görüşme yaptık. Ve TEDAŞ'ta bir örgütlenmenin yapılmasını ve yeni mühendis kadroları alınmasını istedik.

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Konuklar,

Gündeme getirilen ne kadar olumlu sözcük ve kavram varsa içi boşaltılıyor.

Demokrasi dediler, demokrasiyi yok ettiler.

Barış getireceğiz dediler, kan gövdeyi götürüyor.

Askeri vesayeti bitireceğiz dediler; üniversitelerden yargıya, okullardan kamu kurumlarına varıncaya kadar iktidarın vesayeti,

baskısı kol geziyor.

Anayasa yapacağız, toplumsal uzlaşma getireceğiz dediler. Toplumsal kutuplaşma, kin, nefret ve öfke büyüttüler.

"Rekabetçi, şeffaf, tüketicinin korunduğu, çevresel sürdürülebilirliği de dikkate alan bir enerji sektörü önceliğimiz olmuştur ve olmaya da devam edecektir" dediler:

Rekabetten çıkardıkları yandaş şirketleri koruma ve kollama görevi.

Şeffaflık uygulamaları, şirketlere içeriden bilgi sızdırma ve şirketlerle iş kotarmadan ibaret.

Yurttaşlara gelince dört duvar, demir kapı...

Tüketiciyi korumaktan anladıkları zam yapmak, karanlıkta bırakmak.

Çevresel sürdürülebilirlik dedikleri talan, yağma, doğa katliamı. İşte enerji alanının özeti bu.

“Siyaset-ticaret-medya” üçgeni içerisinde yaratılan tek ses ve kontrolsüz güç karşısında meslek örgütlerine her zamankinden daha fazla görev ve sorumluluk düşmektedir. Bilimin öncülüğünde kar hırsına karşı kamunun çıkarlarını savunarak, mühendisliğin ve meslektaşlarımızın haklarını korumak için mücadeleye devam edeceğiz.

Yaşasın halkların kardeşliği!

Yaşasın Eşit, Özgür ve Demokratik Türkiye mücadelemiz!

Yaşasın EMO ve TMMOB örgütlülüğü!

Bu vesile ile genel kurulumuza başarılar diliyorum.

Hepinizi saygı ve sevgilerimle selamlıyorum.

Hüseyin Yeşil
Elektrik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı